

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Bródy János ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** felperesnek - ... jogtanácsos (alperes címe) által képviselt **CSONGRÁD MEGYEI EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI PÉNZTÁR** (6726 Szeged, Bal fasor 17-21) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2007. december hó 4. napján kelt 2.P.20.942/2006/42. számú ítélete ellen az alperes által 43. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és a felperes által jelen eljárásban előterjesztett 3. sorszámú csatlakozó fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét **nem érinti**, megfellebbezett rendelkezéseit **megváltoztatja**, az alperest 1.333.839 (Egymillió-háromszázharmincháromezer-nyolcszázharminckilenc) Ft és járulékai, valamint perköltség fizetésére kötelező ítéleti rendelkezést **mellőzi** és a felperes keresetét teljes egészében **elutasítja**.

Az állam terhén maradó eljárási illeték viseléséről való rendelkezést mellőzi és a felperes által az államnak külön felhívásra fizetendő le nem rótt eljárási illeték összegét 242.400 (Kettőszáznegyvenkettőezer-négyszáz) Ft-ra felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 240.000 (Kettőszáznegyvenezer) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 65.000 (Hatvanötezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

Az elsőfokú bíróság az alábbi tényállást állapította meg:

A peres felek között 1998. december 21. napján orvosi vény felírásának feltételeiről szóló szerződés jött létre. A felperes a szerződés értelmében társadalombiztosítás által finanszírozott egészségügyi szolgáltatónál végzett tevékenysége, orvosi magángyakorlat, egészségügyi vállalkozóként a ... Bt keretében, továbbá pro familia és helyettesítés keretében jogosult volt társadalombiztosítási támogatással gyógyszer és gyógyászati segédeszközt rendelni.

Az alperes 2005. tavaszán a felperesnél ellenőrzést végzett, és az általa tapasztalt több hiányosság, szabálytalanság miatt a felperessel szemben 637.764 Ft, valamint 2.846.182 Ft összegű fizetési meghagyást bocsátott ki az alperes által a társadalombiztosításnak okozott kár címén, továbbá 2005. április 11. napjától kezdődően a peres felek közötti szerződést akként módosította, hogy a felperest a gyógyászati segédeszköz rendelésből kizárta. A felperes a fizetési meghagyásokkal szemben keresettel élt a Szegedi Munkaügyi Bíróság előtt. A Szegedi Munkaügyi Bíróság 4.Mv.478/2005/6. számú ítéletével mindkét fizetési meghagyást hatályon kívül helyezte. Az ítéletet a Legfelsőbb Bíróság helybenhagyta.

Az alperes a felperes gyógyászati segédeszközökkel kapcsolatos rendelési jogát 2006. február 17. napjával visszaállította.

A felperest az ... Gyermekgyógyászati Klinika és Gyermekegészségügyi Központ vezetője alkalmazta volna 2005. szeptember 1. napjától kezdődően közalkalmazottként, azonban mivel az alperes a felperes gyógyászati segédeszköz felírási jogát megvonta, így az állást nem tudta betölteni.

A felperes 2006. március 9. napja óta **/település neve/-on** közalkalmazottként házi orvos.

A felperes módosított kereseti kérelmében a Ptk. 349. § /1/ bekezdésére hivatkozva 1.833.839 Ft tőke és ezen összeg után 2005. április 12. napjától a kifizetés napjáig törvényes kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Állította, hogy az alperes kárt okozott neki, amikor gyógyászati segédeszköz felírási jogosultságát megvonta, így lehetetlenítette azt, hogy a felperes közalkalmazottként 2005. szeptemberétől elhelyezkedjen, és 2005. áprilisától kezdődően a felperes magánorvosi ellátást sem tudott nyújtani. Emiatt a felperesnek mindösszesen 1.333.839 Ft-os jövedelem kiesése származott. A felperessel szemben folyt eljárásnak híre ment mind a szakmai körökben, mind pedig a betegek között, a felperest negatívan ítélték meg az eljárás miatt, emiatt 500.000 Ft-os nem vagyoni kártérítési igényt érvényesített az alperessel szemben.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a peres felek között polgári jogi jogviszony áll fenn, így közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényt a felperes nem terjeszthet elő. Vitatta a szerződéses jogviszonyból eredő jogsérelmet, az alperesi jogellenes és felróható magatartást, továbbá a kereseti

Pf.III.20.049/2008/5. szám

kérelem összecszerűségét is. Előadta, hogy a magántevékenység keretében végzett orvosi tevékenység miatt kiesett jövedelem nem érvényesíthető, ugyanis a felperes 2005. évre vonatkozóan személyi jövedelemadó bevallást nem tett, holott a paraszolvencia adóköteles. Hivatkozott arra is, hogy a felperes magánorvosi tevékenységét a ... Bt keretében végezte. A közalkalmazotti kinevezéssel összefüggésben előadta, hogy a felperes 100 %-ban rokkant, fizikai állapota nem teszi lehetővé azt, hogy közalkalmazotti tevékenységet végezzen, nem igazolta, hogy munkaköri, orvosi alkalmassági vizsgálatot végeztek volna rajta. A felperes azt sem igazolta, hogy azért nem nevezték ki közalkalmazottnak, mert tőle az alperes a gyógyászati segédeszköz felírási jogot megvonta. Az igazságügyi könyvszakértő által meghatározott közalkalmazotti besorolást is vitatta, állította, hogy a felperes bruttó jövedelme helyesen 178.062 Ft lehetett volna.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 1.333.839 Ft, és ezen összeg után 2005. július 15. napjától a kifizetés napjáig késedelmi kamata, továbbá 100.000 Ft perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest 30.000 Ft le nem rótt eljárási illeték megfizetésére, és megállapította, hogy ezt meghaladóan az illeték az állam terhén marad. A peres felek közötti jogviszonyt a Legfelsőbb Bíróság 2004. évi 422. számú eseti döntésére figyelemmel polgári jogi jogviszonynak minősítette. Kifejtette, hogy a felperes nem a Ptk. 349. §-ára hivatkozással, hanem szerződésszegésre alapítottnan érvényesíthet igényt az alperessel szemben. Megállapította, hogy az alperes azzal okozott kárt a felperesnek, hogy még az általa kibocsátott két fizetési meghagyás jogerőre emelkedése előtt egyoldalúan úgy módosította a peres felek közötti szerződést, hogy megvonta a felperes gyógyászati segédeszköz felírási jogosultságát. Az alperestől elvárható lett volna, hogy az ellenőrzést kellő körültekintéssel folytassa le, és ha ennek eredményeként szerződésmódosításról határoz, úgy azt csak akkor tegye, ha a károkozás ténye egyértelműen megállapítást nyer. A felperesi károkozás „2006. április 6-án még jogilag nem volt bizonyított”, így az alperes egyoldalúan szerződést nem módosíthatott volna, ez az alperesi magatartás jogellenes és felróható magatartásnak tekinthető. Ezzel a magatartással összefüggésben a felperest ért bizonyított károk megtérítésére köteles az alperes. A felperes nem vagyoni kártérítési igényét megalapozatlannak találta, ugyanis **tanú 1**, **tanú 2** és **tanú 3** tanúvallomásai nem elégségesek ahhoz, hogy a felperes ilyen igényét alátámasszák, ugyanis konkrétumokat egyik tanúvallomás sem tartalmaz. A tanúvallomások és egyéb ellenőrizhetetlen információk a felperes nem vagyoni kártérítési igényét nem alapozhatják meg, ezért etekintetben a keresetet elutasította. A vagyoni kártérítési igény tekintetében elfogadta a felperes **tanú 2** és **tanú 4** tanúk vallomásával megerősített azon álláspontját, hogy paraszolvenciaként 2005. április 11. és 2006. február 17. napja között 1.100.000 Ft bruttó jövedelemhez jutott volna, ennek elmaradása esetén pedig a szakértői vélemény szerinti nettó jövedelem kiesése keletkezett. Kifejtette, hogy annak nincs jelentősége, hogy a felperes személyi jövedelemadó bevallásában a paraszolvenciát nem szerepeltette, ez ugyanis nem jelenti azt, hogy az említett jövedelemmel a felperes ne rendelkezhetett volna. Megállapította, hogy nincs jelentősége annak az

alperesi védekezésnek sem, hogy a magánrendeléssel összefüggésben működési engedélyt a ... Bt kapott, ugyanis a peres felek közötti szerződés szerint a felperes orvosi magángyakorlat keretében, valamint a ... Bt tagjaként is jogosult volt TB támogatással gyógyászati segédeszközt rendelni. Azt az alperes nem tudta alátámasztani, hogy amikor a felperes magánrendelést folytatott, kizárólag a ... Bt, mint egészségügyi vállalkozó nevében rendelte volna a gyógyászati segédeszközöket. Az elmaradt felperesi alkalmazás körében **tanú 5** tanúvallomását és a felperes által becsatolt **tanú 6** tanszékvezető egyetemi tanártól származó igazolást fogadta el. Eszerint 2005. augusztusában azért nem tudta a felperes az állást betölteni, mert az alperes a vényfelírási jogát elvette. Annak nincs jelentősége az ügyben a kártérítés összege és indokoltsága szempontjából, hogy a felperes orvosi alkalmassági vizsgán átesett-e vagy sem, illetőleg orvosilag alkalmas lett volna-e a munkakör betöltésére. **tanú 4**, **tanú 5** és **tanú 2** egyezően adták elő ugyanis, hogy különösebb fizikai megterheléssel nem járt volna a felperes számára a munkakör ellátása, így nem befolyásolta volna azon tény, hogy a felperes 100 %-ban rokkant. Ezért indokolatlannak ítélte a felperes orvosi alkalmassága tekintetében szakértői bizonyítás lefolytatását. Megállapította, hogy az alperesi állítás cáfolatát támasztja alá az is, hogy a felperes 2006. március 9. napjától közalkalmazotti státuszban háziorvosi teendőket lát el. Az elmaradt jövedelem összecszerűsége vonatkozásában a közalkalmazotti kinevezési okirat alapján megállapította, hogy a felperest az első fizetési osztály 9. fizetési fokozatába kellett volna besorolni, amennyiben 2005. szeptemberében kinevezésére sor került volna. Az alapilletménye ez esetben bruttó 198.912 Ft lett volna mind 2005., mind 2006. évben. Az elmaradt jövedelem meghatározása tekintetében **/szakértő neve/** igazságügyi könyv- és adószakértő 41. sorszám alatti kiegészítő szakértői véleményét vette ítélezése alapjául.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének marasztaló rendelkezései megváltoztatását, és a felperes keresetének teljes elutasítását. Állította, hogy az ítélet megalapozatlan, a bíróság nem a bizonyítékok jogszabálynak megfelelő mérlegelésével állapított meg tényállást, és abból nem okszerű következtetéseket vont le. Tévedett, amikor kimondta, hogy az orvosi vény felírásának feltételeiről szóló szerződés módosítására csak abban az esetben kerülhetett volna sor, ha a közigazgatási eljárás keretében kiadott fizetési meghagyás jogerőssé válik. A megállapított kár összegét a bíróság a felperes egyoldalú előadására és tanúk nyilatkozatára alapozta, nem kötelezte a felperest a kár összegének okirattal, számlákkal, nyugtákkal történő bizonyítására. A perben **/szakértő neve/** szakértő szakvéleménye és annak módosításai nem fogadhatók el, mert a szakvélemény hibás és pontatlan. A peres felek közötti jogviszony tekintetében kifejtette, hogy szerződéses jogviszonyból eredő jogsérelmet nem lehet államigazgatási jogkörben okozott kár címén érvényesíteni. Az elsőfokú ítéletben ugyan nem került rögzítésre, de az alperes felelőssége szempontjából a Ptk. 339. § /1/ bekezdése, és az ott írt feltételek jöhetnek szóba. A felperes a károkozó magatartást abban határozta meg, hogy az alperes a felek között létrejött vényírási szerződés módosítása során nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően járt el. Ez az állítás nem igazolható, és a felperes a szerződés módosítását jogi úton

nem támadta, az ellen jogorvoslati lehetőséggel nem élt. A szerződés módosítása során az alperes jogellenes és felróható magatartást nem tanúsított, valójában az állapítható meg, hogy a felperes volt az, aki a gyógyászati segédeszközök rendelete során nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható lett volna, megszegte a jogszabályok előírásait, nem tartotta be szerződésben vállalt kötelezettségeit, ezért vált szükségessé a szerződés módosítása. A felperes az alperesnek kárt okozott, és a nem megfelelő felperesi magatartást az alperes által lefolytatott ellenőrzés megállapította. Ezen túlmenően a felperes már 2001. és 2002. évben sem a jogszabályi előírásoknak megfelelően járt el. A szerződés módosítására az Egészségbiztosítási Alap védelme érdekében került sor. A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény lehetővé teszi a vényírási jogosultság módosítását, a jogszabályi rendelkezés nem tartalmaz olyan kikötést, hogy a szerződés módosítására csak jogerős határozat esetén kerülhet sor. Mindebből következően az alperes szerződésszegést nem követett el. Állította továbbá, hogy a felperes nem igazolta megfelelően károsodásának bekövetkezését sem, ugyanis nem bizonyította, hogy őt 2005. augusztusától bizonyosan alkalmazták volna a Gyermekgyógyászati Klinikán. **tanú 6** professzor a Gyermekegészségügyi Központ igazgatója, ugyanakkor a közalkalmazotti jogviszony létrehozása kapcsán a munkáltatói jogkört a ... Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum Elnöke, **/személy neve 1/** gyakorolja. Ezért nincs jelentősége a **tanú 6** által kiállított igazolásnak, amely tartalma egyébként is kétséges, ugyanis nem felel meg a valóságnak az, hogy az alperes a felperes vényírási jogát vette volna el. Előadta továbbá, hogy az ... igazolása szerint 2005. március 1. napjától 2006. január 31. napjáig az Ortopédiai Klinika szakorvosaival osztott munkaidőben, osztott munkakörben be volt töltve és el volt látva az az állás, amire a felperes hivatkozott, így indokolatlan is lett volna az ő alkalmazása. Az eljárás során egyértelműen igazolódott, hogy a felperes 100 %-ban munkaképesség csökkent. A felperes nem tudta igazolni azt sem, hogy egészségi állapotára tekintettel az adott tevékenység végzésére egyáltalában képes és alkalmas lett volna. A munkaköri szakmai, illetve személyi higiénás alkalmasság orvosi vizsgálatáról jogszabály rendelkezik, és kizárólag az előzetes munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatot végző orvos igazolhatja hitelt érdemlően, hogy a dolgozó a meghatározott munkakör betöltésére alkalmas, tekintetben tanúvallomások figyelembevételére lehetőség nincsen. A kár összevonzásának megállapítása során a bíróság nem körültekintően járt el, nem vette figyelembe, hogy a felperes 2000. márciusa óta rokkantsági nyugdíjban részesül, így a nyugellátás folyósítása mellett a felperes közalkalmazottként teljes munkaidőben nem is dolgozhatott volna. Vitatta a közalkalmazotti illetményként figyelembe vett havi bruttó 198.917 Ft-ot is, ugyanis a felperes tényleges közalkalmazotti kinevezéséről szóló dokumentumban a közalkalmazotti jogviszony időtartamának 27 év és 8 hónapot vettek figyelembe, ami törvényi előírások szerint megállapíthatóan havi bruttó garantált 178.062 Ft összegű illetmény megállapítását tenné lehetővé. Vitatta, hogy a kártérítés összegéhez hozzá lehetne számítani az elmaradt paraszolvenciát is. Etekintetben nyomatékkal hivatkozott arra, hogy a felperes személyi jövedelemadó bevallásában ilyen jövedelmet nem szerepeltetett, ugyanakkor a személyi

jövedelemadóról szóló törvény egyértelműen jövedelemadó kötelesnek minősíti a hálapénzt. A kártérítés összevonzásának alapjául szolgáló szakértői vélemény több tekintetben téves kiindulópontot használ, és azzal szemben több számszaki és jogszerűségi probléma is felvethető, a szakvélemény nem a hatályos jogszabályi

előírásoknak megfelelő terhek levonása mellett határozta meg a nettó jövedelem szintjét. Hibás és szubjektív az ítélet indokolásának azon megállapítása, hogy a felperes magánorvosi ellátást azért nem tudott nyújtani, mert az ortopéd orvosi ellátás lényege az, hogy a felperes az arra jogosultnak gyógyászati segédeszközt ír fel. Kifejtette, hogy az ítélet jogszabályi hivatkozásai is részben pontatlanok.

A felperes csatlakozó fellebbezéssel élt, és kérte az elutasított nem vagyoni kártérítési igénye tekintetében az alperes kereset szerinti marasztalását. Álláspontja az volt, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés tekintetében több iratellenes és ellentmondó megállapítást tett. **tanú 1**, **tanú 2**, valamint **tanú 3** tanúk vallomásai alátámasztották, hogy az alperes jogellenes magatartása következtében a felperes megítélése mind szakmai körökben, mind a betegek vonatkozásában negatív irányban változott. A negatív megítélés a felperes személyiségi jogait sértette, szakmai előmenetelét, érvényesülését kereseti lehetőségeit hátrányosan befolyásolta. Van tehát olyan hátrány a személyiségi jogsérelemmel összefüggésben, ami nem vagyoni kártérítés megítélésével kompenzálандó.

A felperes az alperesi fellebbezésre tett ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének marasztaló rendelkezései helybenhagyását kérte. Előadta, hogy mind a Munkaügyi Bíróság, mind a Legfelsőbb Bíróság ítélete egyértelműen megállapította, hogy jogszabályban előírt feltételek nem teljesültek, ezért nem volt lehetőség jogszerű fizetési meghagyás kibocsátására a felperessel szemben. Az alperes egyoldalú szerződés módosítási, illetve felmondási joga akkor nyílt volna meg, ha a konjunktív jogszabályi feltételek teljesülnek. Ennek hiányában a szerződés módosítása az alperes részéről nem jogszerűen történt meg. Hivatkozott arra, hogy a felperes kereseti kérelmét másodlagosan a Ptk. általános felelősségi szabályaira alapította, így alaptalan az az alperesi fellebbezési hivatkozás, ami a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény alaptalanságára vonatkozik. Az elsőfokú bíróság a vagyoni kártérítés összegszerűsége tekintetében széles körű bizonyítást folytatott le, szakértőt rendelt ki, és megalapozott szakértői vélemény alapján döntött az alperes marasztalásáról, olyan körülmény nem merült fel, amely a szakértői vélemény kiegészítését, megváltoztatását, vagy másik szakértő kirendelését tette volna szükségessé.

Az alperes a csatlakozó fellebbezésre tett ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének elutasító rendelkezése helybenhagyását kérte. Utalt arra, hogy a felperes által bejelentett és meghallgatott tanúk ellenőrizhetetlen, hallomásszerű értesülései nem bizonyítják a gyógyászati segédeszköz rendelési jog megvonása és a felperes vélt személyiségi jogi sérelme közötti ok-okozati összefüggést, így azok nem alapozhatnak meg nem vagyoni kártérítést. A tanúvallomásokból az állapítható meg, hogy az alperes a felperes személyiségi jogait semmilyen módon nem sértette meg,

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéleti tényállásából mellőzi azt a megállapítást, hogy a felperest a ... Gyermekgyógyászati Klinika és Gyermekegészségügyi Központ vezetője 2005. szeptember 1. napjától kezdődően alkalmazta volna közalkalmazottként, mely állás betöltésre a felperes gyógyászati segédeszköz felírási jogának megvonása miatt nem került sor.

Egyidejűleg kiegészíti és pontosítja a tényállást az alábbiak szerint:

A felperes 2005. áprilisától 2006. július 1. napjáig szerződéses jogviszony keretében ügyeleti szolgálatot látott el a ... Önkormányzat Kórházának Traumatológiai Osztályán. Ez az ügynevezett csendes ügyelet délután 3 óra és reggel 7 óra közötti időtartamra esett.

A felperes 2000 óta rokkantnyugdíjas, 2004. októberében rokkantságának fokát 100 %-ban állapították meg.

A felperesnek 2005 évben összesen 594.000 Ft összegű, más bérjövedelem címen folyósított adóalapot képező jövedelme volt, amely összeg után összesen 88.920 Ft összegű adófizetési kötelezettsége keletkezett.

A felperes 2006. március 9. napja óta - napi 7, heti 35 órás foglalkoztatással - ...-on közalkalmazottként háziorvos. Közalkalmazotti garantált havi illetménye bruttó 178.062 Ft.

2005. március 1. és 2006. január 31. napja között a ... Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum Általános Orvostudományi Kar Ortopédiai Klinikáján alkalmazott orvosok közül **személynév 2, személynév 3, személynév 4, személynév 5, személynév 6 és személynév 7** munkaidejükből heti 5-5 órában rendelték a ... szám alatti gyermek ortopédiai rendelésen. 2006. február 1. és február 28. napja között 30 órás heti óraszámban a rendelőt egyedül **személynév 7** látta el.

A felperes leszállított és módosított kereseti kérelmében elsődlegesen a Ptk. 349. § /1/ bekezdésére hivatkozással 1.565.882 Ft jövedelem kiesés és járulékai, mint vagyoni kártérítés, továbbá 500.000 Ft nem vagyoni kártérítés, valamint járulékai erejéig kérte kötelezni az alperest. A vagyoni kártérítési igényét részben arra alapította, hogy 2005. augusztusától azért nem tudott a ... Gyermekgyógyászati Klinikájának megüresedett gyermek ortopédiai állására közalkalmazotti kinevezést nyerni, mert az alperes gyógyászati segédeszköz felírási jogosultságát megvonta, ezért **tanú 6** tanszékvezető egyetemi tanár igazgató őt alkalmazni nem tudta. Feladatkörébe tartozott volna szám alatti gyermekortopédiai rendelésen naponta 8-13 óra

között rendelőt ellátni. Jövedelem kiesésének másik részét az okozza, hogy a felperesi magánorvosi tevékenység végzésének lehetősége a gyógyászati segédeszköz felírási jogosultság megvonása miatt gyakorlatilag lehetetlenült, mert ezen tevékenység legfőbb elemét a különböző gyógyászati segédeszközök felírása jelenti. Általános (vagyoni) kártérítésként azért is kérte az alperes marasztalását, mert a gyógyászati segédeszköz felírási jogosultsága megvonása miatt magánorvosi tevékenysége lehetetlenült, ezért paraszolvenciától esett el. A nem vagyoni kártérítési igényének alapjaként arra hivatkozott, hogy a felperessel szemben folyt eljárásnak híre ment, mind szakmai körökben, mind

pedig a betegek között, a felperest negatívan ítélték meg emiatt, így személyiségi jogai sérültek, amelyek kompenzálására 500.000 Ft-ot látott alkalmasnak. Arra az esetre amennyiben a bíróság a peres felek közötti jogviszonyt nem közigazgatási jellegű jogviszonynak minősítené, másodlagosan a Ptk. általános felelősségi szabályaira hivatkozással, a Ptk. 339. § /1/ bekezdése és 355. §-a alapján élt a fentebb részletezett igényeivel az alperessel szemben.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a peres felek között polgári jogi jogviszony áll fenn, így közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényt a felperes nem terjeszthet elő. Vitatta a szerződéses jogviszonyból eredő jogsérelmet, az alperesi jogellenes és felróható magatartást, továbbá a kereseti kérelem összecszerűségét is. Az orvosi magántevékenységgel összefüggő kiesett jövedelem azért nem érvényesíthető, mert a felperes 2005. évre vonatkozóan személyi jövedelemadó bevallást nem tett, holott a paraszolvencia adóköteles. Hivatkozott arra is, hogy a felperes magánorvosi tevékenységét a ... Bt keretében végezte. A közalkalmazotti elmaradt kinevezéssel összefüggésben előadta, hogy a felperes 100 %-ban rokkant, így jogszabályi előírások és fizikai állapota sem tette volna lehetővé, hogy őt teljes munkaidőben közalkalmazottként alkalmazzák. A fizikai állapottal összefüggésben hivatkozott arra is, hogy munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatot a felperesen nem végeztek. A felperes azt sem igazolta, hogy azért nem nevezték ki közalkalmazottnak, mert tőle az alperes a gyógyászati segédeszköz felírási jogot megvonta. Vitatta, hogy ha a felperest közalkalmazottként alkalmazták volna, úgy a könyvszakértői véleményben foglalt bruttó munkabérrel került volna erre sor. A szakértői véleménnyel kapcsolatban számszaki és koncepcionális hibákra hivatkozott.

Az ítélet tábla a fenti tényállást részben a felperes személyes előadása, a peres felek írásbeli nyilatkozatai, részben **tanú 1, tanú 3, tanú 4, tanú 2, tanú 5** tanúk vallomása, a peres felek közötti 1998. december 21. napján létrejött orvosi vény felírásának feltételeiről szóló szerződés, az alperes által kibocsátott 4014-13-34/2005., valamint 4014-13-34/2005. számú fizetési meghagyások, a felperes 2005. április 6. napján kelt és alpereshez küldött gyógyászati segédeszköz rendelési jogot megvonó levél tartalma, a Szegedi Munkaügyi Bíróság 4.Mv.478/2005/6. számú ítélete, a felperes közalkalmazotti jogviszonyba történő kinevező okirata, a ... Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum Általános Orvostudományi Kar Gazdasági Igazgatósága által kiállított 13/A/1. sorszám alatti

- 9 -

Pf.III.20.049/2008/5. szám

igazolás, valamint a felperes 2005. évi adóbevallásának adatai alapján állapította meg.

A fellebbezés **alapos**, a csatlakozó fellebbezés **alaptalan**.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróságtól több tekintetben eltérő tényállást állapított meg. Ennek indoka az, hogy megítélése szerint szükség volt a felmerült bizonyítékok felülmérlegelésére (Pp. 206. § /1/ bekezdés, 221. § /1/ bekezdés, BH 2001/345. számú eseti döntés), annak pontosított megjelölésére, hogy az ítélet tábla által megállapított tényállás milyen bizonyítékokon alapszik, továbbá szükség volt az elsőfokú bíróság által

téves mérlegeléssel megállapított tényállási elemek mellőzésére, és a tényállás pertörténeti elemének pontosítására is. A tényállás pertörténeti elemek körébe a kereseti kérelem és ellenkérelem ismertetése tartozik. Az elsőfokú bíróság ítélete nem a felperes által előterjesztett módosított kereseti kérelmet tartalmazza, így ezen pontatlanságnak az érdemi döntésre is kiható következményei vannak. Az elsőfokú bíróság megsértette a felek rendelkezési jogát azzal, hogy a felperes nyilatkozatait, a kereseti kérelem módosítását hagyta részben figyelmen kívül, ítéletében nem a módosított kereseti kérelmet interpretálta. A felperes utolsó keresetpontosítása a 31. sorszám alatti jegyzőkönyvben történt meg. Ezt követően kétségtelenül bírói felhívásra kiegészítésre került az igazságügyi szakértői vélemény, ugyanakkor a felperes sem beadványaiban, sem pedig a 39., illetve 42. számú jegyzőkönyvben tett nyilatkozatában kereseti kérelmét nem módosította. Önmagában az a nyilatkozata, hogy a szakértői vélemény kiegészítését elfogadta, nem értelmezhető kiterjesztően úgy, hogy a kereseti kérelmét is ezenösszegezésre szállította le. Így helyesen azt kellett volna megállapítani, hogy a felperes kereseti kérelmében 1.565.882 Ft és járulékai összegű vagyoni kártérítési igényt és 500.000 Ft összegű nem vagyoni kártérítési igényt érvényesített. Az elsőfokú ítélet rosszul interpretálta a felperesi módosított eshetőleg kereseti kérelmét is, ugyanis a 8. sorszám alatti keresetmódosításban elsődlegesen érvényesített a felperes közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényt, míg másodlagosan a polgári jogi felelősségre, a Ptk. 339. § /1/ bekezdésére és 355. §-ára hivatkozott, az elsőfokú ítélet szerint viszont a kereseti kérelem jogalapja kizárólag a Ptk. 349. §-a volt. Megjegyzendő továbbá, hogy a felperes a paraszolvencia elmaradása miatti igényét általános kártérítési igényként érvényesítette eredeti kereseti kérelmében, majd 8. sorszám alatti keresetmódosításban, és tekintetben a 9. sorszám alatti keresetfelemlés és a 31. sorszám alatti kereset leszállítás sem tartalmaz módosított hivatkozást, azaz a jövedelem kiesés címén hálapénz elmaradás miatt érvényesített vagyoni kártérítési igényt kizárólag általános kártérítésként lehet a felperesi kereseti kérelem alapján elbírálni.

Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperest a ... Gyermekgyógyászati Klinika és Gyermekegészségügyi Központ vezetője 2005. szeptember 1. napjától kezdődően közalkalmazottként alkalmazta volna és az alkalmazás elmaradásának oka, hogy az alperes a felperes szerződését

- 10 -

módosította, gyógyászati segédeszköz felírási jogát megvonta. Az ítélet az elsőfokú ítélet 4. oldalának ötödik bekezdésének ezzel kapcsolatos megállapításait ezért a tényállásból mellőzi. A felmerült bizonyítékok okszerű, helyes mérlegelésével ugyanis ezen megállapítás megtételére lehetőség nincsen. A bizonyítás eredményének mérlegelése lényegében következtetés, melynek célja a helyes tényállás megállapítása. A bizonyítás eredményének mérlegelése akkor helyes, ha nem iratellenes, okszerű és logikai ellentmondástól is mentes. A szabad bírói mérlegeléssel szemben a felek számára a bíróság indokolási kötelezettsége szolgál biztosítékkal, mely egyben a jogszerű mérlegelés kontrolljaként is értékelhető. Nem felel meg az elsőfokú ítélet a bizonyítékok mérlegelése körében fennálló többirányú indokolási kötelezettsége követelményének, amelyek miatt a megállapított tényállás és az abból levont jogi következtetés nem helytálló.

Az ítélet álláspontja szerint a peres felek közötti jogviszony nem polgári jogi jogviszony, ezért téves a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére vonatkozó

szabály alkalmazásának elvetése. Az alperes által is hivatkozott Legfelsőbb Bíróság BH 2004/422. számú eseti döntése valóban útmutatást ad az egészségügyi szolgáltató és a finanszírozó közötti jogviszony minősítésére, azonban ez a jogértelmezés a perbeli esetre, és az itt létrejött jogviszonyra nem alkalmazható. Más a helyzet ugyanis olyan esetekben, ha az egészségügyi szolgáltatóval olyan finanszírozási típusú szerződést köt az Egészségbiztosítási Alapból folyósítandó összegek felhasználására a finanszírozó, amely tekintetében direkt elszámolási kötelezettsége keletkezik az egészségügyi szolgáltatónak. Esetünkben nem ilyen úgynevezett tevékenység finanszírozásról van szó. Nem a felek közötti mellérendelt polgári jogi jogviszony jött létre, hanem az alperes hatósági jellegű tevékenységét gyakorolta akkor, amikor a kötelező egészségbiztosításról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően szerződött a felperessel azokról a feltételekről, hogy mely tevékenységek vonatkozásában milyen vény felírási rend érvényesülhet, mely tevékenysége tekintetében jogosult ezen vényírási jogát társadalombiztosítási támogatással gyakorolni. A finanszírozás tehát nem a peres felek közötti jogviszony eleme, hanem az alperes által szabott feltételek mellett a felperes által gyakorolt vényírási jog alapján a társadalombiztosítási finanszírozás 3. személynél, a betegnél jelenik meg, azaz ebben a jogviszonyban az alperes nem felperest, hanem a beteget finanszírozza az Egészségbiztosítási Alapból.

A peres felek közötti jogviszonynak kétségtelenül van polgári jogi eleme, ami abban nyilvánul meg, hogy jogügyletet, szerződést kötöttek egymással, azonban ténylegesen ezen szerződésben az alperes több hatósági típusú előírást tett, például a felperesi tevékenység ellenőrzésére, a nem megfelelően végzett vényírási tevékenység jogkövetkezményeire vonatkozóan, és az is megállapítható, hogy a szerződés nem a felperesi tevékenység támogatására, annak finanszírozására szolgált, hanem arra, hogy a felperes részben az államilag szervezett egészségügyi szolgáltatás, részben pedig magánorvosi gyakorlat, illetve egészségügyi szolgáltató magángyakorlat keretében a betegek javára milyen feltételekkel jogosult társadalombiztosítási támogatással vényt felírni. A jogviszonyban az alperes közhatalmi jellegű tevékenységet gyakorolt, hiszen az Egészségbiztosítási Alap védelme érdekében került sor arra, hogy szerződésben rendezze: a felperes mely

Pf.III.20.049/2008/5. szám

tevékenységeinél milyen támogatottság mellett jogosult vényeket felírni, a vényeken felírt gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök után ugyanis az országos Egészségbiztosítási Alapnak keletkezett támogatási kifizetési kötelezettsége az egyes betegek javára felírt gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök tekintetében. A közhatalmi jellegű tevékenység megnyilvánulásának formája az is, hogy az alperes ellenőrzése alapján, amennyiben szabálytalanságot észlel, jogosult a felperes részére biztosított vényírási jogosultság felfüggesztésére vagy annak visszavonására, ami esetünkben meg is történt. Polgári jogi jogviszonyokban ilyen jogalakító hatalmasság gyakorlására, egyoldalú szerződésmódosítási lehetőségekre csak kivételes esetekben kerülhet sor, ez az elem is azt igazolja, hogy az alperes közhatalmi rendelkező tevékenységének részeként, elsősorban az Egészségbiztosítási Alap érdekeinek védelme érdekében vált jogosulttá a vényírási szerződésben foglaltak módosítására. Ugyancsak az alperesi tevékenység közhatalmi jellegét támasztja alá, hogy a felperessel szemben az alperes által végzett

ellenőrzés eredményeként fizetési meghagyást is kibocsátott, és az is a közhatalmi jellegű rendelkező tevékenységének része, hogy a 2005. április 6-i levelében tájékoztatta a felperest a vényírási jogosultság korlátozásáról. Mindebből következően a peres felek közötti kártérítési jogvitát a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perek szabályai szerint kell elbírálni, téves ezen felelősségi szabály kizárása (PK. 42. számú állásfoglalás, BH 1998/224. számú eseti döntés).

A Ptk. 349. §-ának /1/ bekezdése a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősségre specifikus szabályozást ír elő: csak akkor állapítható meg a kártérítési felelősség, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. Ezen túlmenően közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igények esetén a bíróságnak vizsgálnia kell, hogy a kártérítés két specifikus elemének megvalósulásán túlmenően fennállnak-e a kártérítési felelősség általános feltételei, azaz a Ptk. 339. §-ának /1/ bekezdése szerinti körülmények. A Pp. 164. §-ának /1/ bekezdésében körülírt szabályra, valamint a fenti Ptk-beli speciális és általános rendelkezésekre figyelemmel a felperesi kereset alaposágához a felperesnek azt kellett igazolnia, hogy az alperes jogellenes magatartásával összefüggésben érte a kár, amely kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. Esetünkben a felperes az alperes által kibocsátott fizetési meghagyásokkal szemben jogorvoslattal, a Munkaügyi Bíróság előtt keresettel élt, amely sikerre is vezetett abban a tekintetben, hogy a fizetési meghagyások hatályon kívül helyezésére sor került. Ezen jogorvoslati lehetőség igénybevételével azonban a felperest ért károk elhárítására nem volt mód, ugyanis a felperes kárát nem abban jelölte meg, hogy a fizetési meghagyás alapján fizetési kötelezettsége keletkezett, hanem egyéb ellehetetlenült tevékenységei miatt érvényesített kártérítési követelést az alperessel szemben. Az ítélet tábla álláspontja szerint önmagában az a körülmény, hogy az alperes levél formájában értesítette a felperest arról, hogy a gyógyászati segédeszköz vényírási jogosultságát 2005. április 11. napjától kezdődően megvonta, még nem alapozza meg, hogy a felperesnek ezen

- 12 -

„levéllel” szemben jogorvoslattal kellett volna élnie, ilyen lehetőségről való tájékoztatást az alperesi rendelkezés sem tartalmaz, és megállapítható, hogy a fizetési meghagyások kibocsátása és a vényírási jogosultság korlátozása egymással szorosan összefügg, mindkettő az alperes hatósági jellegű tevékenységének megnyilvánulásaként, e jogkörében kiadott cselekményének tekinthető. A felperesnek tehát önállóan jogorvoslati jogosultsága a vényírási jogot korlátozó alperesi intézkedéssel kapcsolatosan nem volt, míg az Egészségbiztosítási Alapnak kárt okozó állított felperesi magatartással összefüggésben a felperes kimerítette jogorvoslati lehetőségeit, és az az őt ért károk elhárítására nem volt elégséges.

A fenti megállapítások következnek abból, hogy a kötelező egészségbiztosítási ellátásról szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebtv.) 37. § /4/-/6/ bekezdése, valamint a 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet konjunktív feltételeket szab a vényírási jogosultság korlátozása tekintetében, ahhoz ugyanis mind a rendelkezésre vonatkozó jogszabályi előírások megszegésére, mind pedig ezzel az Egészségbiztosítási Alapnak történő károkozásra szükség van.

A konkrét ügyben nem jutunk azonban más eredményre az esetben sem, ha a peres felek közötti jogviszonyt a polgári jogi általános felelősségi szabályok alapján ítéljük meg. Amennyiben ugyanis a felek közötti jogviszonyt polgári jogi jellegűnek lehet minősíteni, úgy a Ptk. 318. § utaló szabályára figyelemmel lehet a Ptk. 339. § /1/ bekezdésében írt szabályokat alkalmazni. Amennyiben közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényről van szó és a fentebb kifejtettek szerint a két specifikus kártérítési feltétel bekövetkezését, illetve annak megvalósulását a felperes igazolni tudja, úgy abban az esetben is szükséges a Ptk. 339. § /1/ bekezdése szerinti további konjunktív feltételek fennállását kell vizsgálni az alperes kártérítő felelősségének megállapításához.

Az ítéletábra álláspontja szerint a felperes azt egyértelműen bizonyította, hogy az alperes jogellenes magatartást tanúsított, amikor a felperes gyógyászati segédeszköz vényírási jogát megvonta. Etekintetben az alperesi fellebbezés nem helytálló, ugyanis a fellebbezésében állított korábbi szabálytalanságoknak jelen jogvita elbírálása szempontjából relevanciája nincsen, ugyanakkor a 2005. évben végzett alperesi vizsgálatok eredménye nem az alperes által állított megállapításokkal zárható, ugyanis a fizetési meghagyás jogerőre nem emelkedett, így a határozatban foglalt indokok is hatályon kívül helyezésre kerültek, amikor a felperes jogorvoslati jogával élve a fizetési meghagyást keresettel támadta a Munkaügyi Bíróság előtt. A Munkaügyi Bíróság (Legfelsőbb Bíróság ítéletével helybenhagyott) döntésével a fizetési meghagyásokat azért helyezte hatályon kívül, mert megállapította, hogy az alperes az ellenőrzés lefolytatásánál nem tett eleget tényállás feltárási kötelezettségének és így a fennálló hiányos, nem kellően dokumentált adatok alapján az alperes által a fizetési meghagyásban állított felperesi jogsértések megállapítására, és ezzel összefüggésben az Egészségbiztosítási Alapnak történő károkozás megállapításának nincs helye. A károkozás tényének, továbbá a nem jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő felperesi magatartásnak ellentmondtak a Munkaügyi Bíróság előtti peres eljárásban meghallgatott tanúk vallomásai is. Így nyilvánvaló, hogy az alperesi ellenőrzés alperes által megállapított

Pf.III.20.049/2008/5. szám

adatai tényállásul jelen kártérítési ügyben sem szolgálhatnak. Amennyiben pedig mindez fennáll, úgy az alperes magatartását a vényírási jogosultság korlátozása, a gyógyászati segédeszköz rendelési jog megvonása tekintetében jogellenesnek kell tekinteni, helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy ezen jogosultság megvonására csak abban az esetben kerülhetett volna jogszerűen sor, ha az alperes által kibocsátott fizetési meghagyások jogerőre emelkednek. Az Ebtv. 37. § /4/ bekezdése ugyanis kétséget kizáró módon konjunktív feltétellé teszi a vényíráásra, rendelésre vonatkozó jogszabályokban foglalt szakmai előírások megszegését és az Egészségbiztosítási Alapnak történő károkozást a megtérítési kötelezettség keletkezéséhez. Az Ebtv. /5/ és /6/ bekezdése pedig abban az esetben teszi lehetővé a támogatással történő rendelésre jogosító szerződés felfüggesztését, vagy e jogosultságból való kizárást, ha a jogosulatlanul rendelt támogatás összege meghaladja a külön jogszabályban írt összeghatárt. Ezen szabályok együttes értelmezéséből csak az a következtetés vonható le, hogy abban az esetben lehet a vényírási jogosultságot korlátozni, ha egyértelműen és kétséget kizáró módon megállapítható a támogatás összegének jogosulatlan rendelése, ami az

Egészségbiztosítási Alapnak történő károkozást jelenti, így ha ez utóbbi tekintetében jogerős tényállás megállapítás, és arra alapított jogkövetkezmény levonása azért nem történhet meg, mert a hatósági fizetési meghagyással szemben jogorvoslatnak van helye, úgy nyilvánvalóan a rendelésre jogosító szerződés módosításával e jogosultságból való kizárásnak is csak akkor lehet helye, ha a hatóság által megállapított szabálytalanságok kétséget kizáró módon megállapíthatók. Ez a feltétel esetünkben nem következett be. Az alperes által nem megfelelően végzett, illetve dokumentált ellenőrzés nyomán az általa állított felperesi szabálytalanságok elkövetését megállapítani nem lehet, így jogellenes a vényírási jogosultság egyoldalú alperesi korlátozása.

A jogellenes alperesi magatartással okozati összefüggésben bekövetkezett károk körét a felperesnek kellett bizonyítania. Az ítéletábra álláspontja szerint azonban a felperes ezen bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni. A személyhez fűződő jogok körébe tartozik a foglalkozás, hivatás zavartalan gyakorlásához fűződő jog is, amely akadályozása jogsértésnek minősül (BDT 2002/586. számú eseti döntés). Ha a zavarás természete és jellege, mértéke jelentős, akkor a személyhez fűződő jogsértés hátrányos következményei már kiválthatják nem vagyoni kártérítés szokásos jogkövetkezményét, így érdemben kellett vizsgálni, hogy a felperest ért személyiségi jogi jogsérelem az alperes magatartására vezethető-e vissza, és ha igen, bekövetkezett-e olyan hátrány, ami nem vagyoni kártérítés jogkövetkezmény alkalmazását teszi szükségsszerűvé. A nem vagyoni kártérítés tekintetében helyes az elsőfokú bíróság elutasító döntése, ugyanis a felperes megfelelő módon bizonyítani nem tudta, hogy őt az alperes magatartása miatti személyiségi jogi jogsérelem, továbbá olyan hátrány érte, ami nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható. Az ellenőrizetlen és pontatlan információkon alapuló tanúvallomásokból nem lehet olyan következtetést levonni, hogy az alperes magatartása miatt érte a felperest személyiségi jogi jogsérelem, mint ahogyan a tanúvallomások a felperest ért hátrány bekövetkezésének alátámasztására sem alkalmasak. Megjegyzi az ítéletábra, hogy a

- 14 -

csatlakozó fellebbezés azon hivatkozása, hogy a személyiségi jogi jogsérelem a felperes kereseti lehetőségeit is hátrányosan befolyásolta, egyebekben sem értékelhető, ugyanis a vagyoni károsodás a nem vagyoni kártérítés körében nem értékelhető (BDT 2002/674. számú eseti döntés). Erre tekintettel az ítéletábra a felperesi csatlakozó fellebbezés körében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes két részelemből összetevődő vagyoni kártérítési igényt érvényesített módosított kereseti kérelmében. Elmaradt jövedelmet igényelt azért, mert közalkalmazotti foglalkoztatására nem került sor. Téves az elsőfokú bíróság e körben kifejtett álláspontja, ugyanis a felperes nem bizonyította, hogy őt közalkalmazottként alkalmazták volna, különösen nem bizonyította, hogy az általa állított teljes munkaidőben sor került volna ezen foglalkoztatására. Nem bizonyította azt sem, hogy az általa állított bérért került volna sor alkalmazására, és ugyancsak bizonyítatlan maradt, hogy az alkalmazás elmaradásának kizárólagos oka, hogy a gyógyászati segédeszköz felírási jogát átmeneti időre megvonták. A felperes alappal csak olyan elmaradt vagyoni előny megtérítését kérheti, amihez károkozás hiányában bizonyítottan hozzájutott volna (BH 1984/401. számú eseti döntés). A 13/A/1. sorszám alatt becsatolt igazolásból egyértelműen megállapítható, hogy a felperes által hivatkozott időszakban az ortopédiai klinika orvosai látták el munkaidejükben a gyermekortopédiai rendelést a ... szám alatt. Amennyiben pedig ezen orvosok a felperes

által állított rendelőt megfelelően ellátták, arra utaló adat nem merült fel, hogy 2005. augusztusától kezdődően ezen tevékenység gyakorlásában valamely módon akadályozva, korlátozva lettek volna, úgy eleve kétséges, hogy a felperes ezen területen való alkalmazására sor kerülhetett volna. Helytállóan hivatkozott az alperes fellebbezésében arra is, hogy a felperes által betölteni kívánt közalkalmazotti álláshely tekintetében munkáltatói jogkört nem **tanú 6** volt jogosult gyakorolni, így az általa több ízben adott úgynevezett állásengedély, vagy igazolás az alkalmazás elmaradásáról perdöntő bizonyítékként az alkalmazás feltételeinek igazolására nem vehető figyelembe. A **tanú 6** által adott igazolások egyebekben sem tényyszerű adatokat tükröznek, ami vagy a felperes téves adatszolgáltatásán, vagy a kiállító téves feltevésén alapszik. Több okirati nyilatkozatban is az szerepel, hogy az alkalmazás elmaradásának oka, hogy elvette az alperes a felperes vényírási jogát. Ez a valóságnak nem felel meg, ugyanis 2005. április 11. napjától 2006. február 17. napjáig a felperes vényírási jogosultsága csak korlátozva volt, kizárólag a gyógyászati segédeszköz vényírási jogosultsága volt megvonva ezen időtartamban. A 9/F/3. sorszám alatt igazolás azt tanúsítja, hogy a felperessel munkaviszony létesítésére nem került sor, az állás betöltésére több ortopéd szakorvos meghallgatása és velük való egyeztetés után került sor. Ebből okszerűen az következik, hogy abban az esetben, ha a felperes szóba is került volna 2005. augusztusában az ortopéd szakorvosi állás betöltésére, úgy vélhetően hasonlóan több orvos meghallgatása után került volna sor döntéshozatalra az állást betöltő személyét illetően.

Nyomtatékkal értékelendő az a körülmény is, hogy a felperes az állás betöltésére csak akkor lett volna alkalmas, ha foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgán

- 15 -

Pf.III.20.049/2008/5. szám

ezen állásra való alkalmasságát igazolják (40/2004 (IV. 26.) ESzCsM rendelet 3. § (1) (2) bekezdés, 2003. évi LXXXIV. tv IV. fejezet). Ilyen vizsgálaton a felperes nem esett át, így miután ennek a kérdésnek a megítélése olyan szakmai jellegű kérdés, amit tanúvallomás vagy egy ortopéd szakorvos professzor nyilatkozata nem pótolhat, így a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható az sem meg, hogy a felperes kétséget kizáró módon alkalmas lett volna fizikálisan az állás betöltésére. Ennek egyértelműen ellentmond, hogy 100 %-os rokkant. Az a körülmény, hogy a felperes jelenleg házi orvos, csak azt igazolja, hogy heti 35 órában házi orvosi tevékenység ellátására közalkalmazotti jogviszonyban alkalmas. Ez azonban nem igazolja sem azt, hogy korábban közalkalmazottnak alkalmazták volna, sem azt, hogy a gyermekortopédiai rendelőben ellátandó speciális szakorvosi vizsgálatok ellátására egészségi állapota miatt képes lett volna. Megjegyzendő, hogy fizikai akadály is lett volna annak, hogy 100 %-os rokkantsága mellett az általa állított teljes munkaidőben a felperes dolgozhatott volna. A rokkantsági nyugdíj melletti foglalkoztatásra ugyanis csak korlátozottan van lehetőség. A másik alkalmazási probléma a felperes által egészen 2006. júliusáig ellátott úgynevezett csendes ügyelet volt, amelyet a felperes saját előadása szerint naponta délután 3 órától másnap reggel 7 óráig látott el. Emellett a napi igénybevétel mellett még teljes munkaképességgel rendelkező munkavállaló sem vállalhatott volna közalkalmazotti jogviszonyban történő foglalkoztatásban a hatályos munkavédelmi szabályok szerint közalkalmazotti munkát teljes munkaidőben, illetve naponta 8 és 13 óra közötti időtartamban, ugyanis ez gyakorlatilag teljes napban történő foglalkoztatást jelentett volna minimális pihenőidő

igénybevétele mellett. Megjegyzendő, hogy ha a felperes személyes előadásával szemben a csendes ügyelet feladása mellett lett volna lehetősége a felperesnek a közalkalmazásra, úgy az ügyeletért járó díjazást mindenképpen le kellene vonni a felperes részére esetlegesen kifizetendő kártérítésből.

Az ítélet tábla rámutat arra is, hogy az összecszerűség tekintetében egyebekben sem megfelelő az elsőfokú bíróság ítélete. A szakértői vélemény nem alkalmas arra, hogy az ítékezés alapjául szolgáljon. Téves az elsőfokú bíróság szakértői vélemény adására utasító azon rendelkezése is, amely a szakértő számára a figyelembe vehető bér tekintetében adatot szolgáltat. Nem került pontosan tisztázásra, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonyának létesítése esetén milyen munkaidőben, milyen napi munkaórán belül került volna sor az alkalmazására, ilyen feltételek mellett a bíróság által megállapított és a szakértőnek utasításba adott szakvélemény alapját képező havi 198.917 Ft-os illetményalappal történő számítás mindenképpen megalapozatlan. A PK. 35., 45. és MK. 32. számú állásfoglalásokkal is ellentétes, a bírói gyakorlatban következetesen kialakult elveket egyáltalán nem követő (BH 1985/229) az az elsőfokú ítéleti megállapítás, és ennek alapjául a szakértő számára adott utasítás, hogy a felperesnek járó kártérítés összecszerűségének kimunkálásánál a havi nettó jövedelmet vegye figyelembe. Amennyiben a felperes elmaradt jövedelem címén érvényesít igényt, úgy nyilvánvaló, hogy a részére megfizetni elmulasztott jövedelemszintből le kell vonni a személyi jövedelemadó előlegén kívül fizetendő valamennyi közterhet, ugyanakkor a személyi jövedelemadó előleget nem, ugyanis ez az összeg az állam adóbevételei között akkor válik

- 16 -

Pf.III.20.049/2008/5. szám

esedékessé, amikor ténylegesen a felperes számára a kártérítési összeg kifizetésre kerül, ami adóköteles jövedelem és ezen összeg után a felperesnek személyi jövedelemadó fizetési kötelezettsége keletkezik. Ellenkező esetben könnyen belátható, hogy a bíróság úgy vesz figyelembe elmaradt jövedelmet nettó szinten, hogy az alapján sem a felperes, sem a károkozó személyi jövedelemadó előleg fizetési kötelezettsége nem merül fel, ugyanis ha a kár összegének meghatározásánál már egy adóelőleggel csökkentett összeget vesz figyelembe, úgy ténylegesen a személyi jövedelemadó megfizetésére nem kerül sor.

A paraszolvencia megítélése tekintetében is téves az elsőfokú bíróság álláspontja. A felperes ezen igényét általános kártérítésként érvényesítette. A Ptk. 359. §-a csak olyan esetben teszi lehetővé általános kártérítés megítélését, ha a kár mértéke pontosan nem számítható ki - akárcsak részben is. Önmagában a kár összegének bizonyítási nehézsége nem alapozza meg az általános kártérítés megítélését, így esetünkben megállapítható, hogy az általános kártérítés feltételei nem állnak meg, így ha a felperes ezen elmaradt jövedelmét általános kártérítésként igényli, úgy azt emiatt el kell utasítani (EBH 2001/572, BH 2000/57. számú és BDT 2007/1555. számú eseti döntések). Abban az esetben sem alapos azonban a felperes ezen kártérítési igénye, ha a paraszolvenciát nem általános kártérítésként igényli. Helyesen hivatkozott az alperes arra, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a gyógyászati segédeszköz vényírási jogosultságának megvonását megelőzően folytatott olyan magánorvosi tevékenységet, amiből olyan paraszolvenciára

tett szert, amely elmaradása kártérítésként érvényesíthető. Nyomatékkal értékelendő, hogy a felperes 2005. évben mindössze 594.000 Ft összegű más bérjövedelem jogcímű jövedelmet szerzett. Mindez azt igazolja, hogy 2005. évben vállalkozási tevékenységből, vagy más önálló tevékenységből jövedelme egyáltalán nem volt, így kétségesse tehető, hogy a vényírási jogosultság korlátozását megelőzően volt olyan felperesi magánorvosi tevékenység, amiből bármilyen adóköteles jövedelem származott. Az alperes magánorvosi tevékenység végzése esetén számlaadásra köteles adóalany, így azt, hogy 2005. április 11. napját megelőzően jövedelemszerző magánorvosi tevékenységet folytatott igazolhatta volna számlákkal is. Erre nem került sor, ugyanakkor az adóbevallás adatai egyértelműen ellentmondanak annak, hogy a felperes magánorvosi tevékenységből jövedelemhez jutott volna.

Az is nyilvánvaló, hogy ha a felperes kifejezetten hálapénz miatt érvényesít elmaradt jövedelemigényt, úgy ennek alátámasztására is szükséges igazolni, hogy a gyógyászati segédeszköz vényírási jogosultságának megvonását megelőzően részesült paraszolvenciában. A kárnszerzés tilalma folytán ugyanis nem igényelhető a károsodást megelőzően megszerzett tényleges jövedelemnél magasabb összegű kártérítés (BH 2007/274, BH 1984/401 számú eseti döntések). A károsodás előtt rendszeresen végzett tevékenység és ebből származó jövedelem bizonyítása esetén lehet az ilyen tevékenység elmaradásából származó jövedelemkiesés megtérítését kérni (BH 1976/38). A károsodás előtti jövedelem alátámasztására szolgálhat egyértelműen az, ha a felperes adóbevallásában ilyen címen jövedelemforrást feltüntet. Nem helytálló az az elsőfokú ítéleti megállapítás, hogy ennek hiánya még

- 17 -

Pf.III.20.049/2008/5. szám

nem zárja ki a paraszolvencia folyósítását, vagy annak megszerzése lehetőségét. A tanúvallomások e körben nem elégségesek annak alátámasztására, hogy a felperes milyen mértékű magánorvosi tevékenységet végzett, és abból milyen mértékű paraszolvenciára tett szert, így az adóbevallás adatait is nyomatékkal értékelve ilyen korábbi jövedelemszint mellett se hálapénz, se egyéb vállalkozási tevékenység lehetetlenülése miatti elmaradt jövedelemre a felperes nem tarthat igényt.

Önmagában az, hogy a felperesnek az alperessel kötött orvosi vény felírásának feltételeiről szóló szerződés szerint magánorvosi tevékenység, valamint a ... Bt keretében végzett tevékenység folytán is volt társadalombiztosítási támogatással gyógyászati segédeszköz felírására való jogosultsága nem igazolja, hogy az aktuális időszakban a felperes folytatott is akár magánorvosi, akár az egészségügyi szolgáltató keretében olyan tevékenységet, ami jövedelmet és hálapénzt eredményezett a felperes javára. A peres felek közötti szerződés lehetőséget teremtett a különböző jogcímen folytatott felperesi tevékenységre, ugyanakkor önmagában a szerződés jövedelem igazolására nem alkalmas okirat. E körben megjegyzendő az is, hogy a felperes az eljárás során azt sem tisztázta pontosan, hogy az általa állított orvosi praxis valójában a magánorvosi tevékenysége, vagy az egészségügyi szolgáltató ... Bt keretében végzett tevékenység volt. A bizonyítási teher téves telepítésével jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az alperes nem tudta alátámasztani, hogy a felperes a ... Bt keretében végezhetett munkát. Azt ugyanis, hogy a felperes milyen elmaradt tevékenységei miatt érvényesít elmaradt hálapénz címén

jövedelemigényt, a felperesnek kellett bizonyítania, ezen bizonyítási kötelezettség pedig kiterjedt arra is, hogy a jogsértő alperesi magatartást megelőző felperesi jövedelmek keletkezésének jogcímét és összegét is a felperesnek kellett volna igazolnia.

Megjegyzendő továbbá, hogy a gyógyászati segédeszköz vényírási jogosultság megvonása egyebekben sem lehetetlenítette volna magánorvosi tevékenység végzését, ez ugyanis nem a felperesi működési engedély megvonását jelenti még akkor sem, ha a tevékenység zömét ilyen eszközök felírásával is járó gyógyító tevékenység képezi. Így az elmaradt paraszolvencia igény bizonyítottsága esetén is legfeljebb csak a betegszám igazolt mértékű csökkenésével arányos elmaradt jövedelem lett volna alappal érvényesíthető.

Összességében a fentiek alapján az ítélőtábla megállapította, hogy a felperes alaptalan kártérítési igényt érvényesített a felperessel szemben, az alperesi jogellenes magatartással okozati összefüggésben felmerült kárait ugyanis bizonyítani nem tudta, ezért a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit megváltoztatva a felperes keresetét teljes egészében elutasította. A kereset teljes elutasítása folytán változnak a pervesztességi pernyertességi arányok, ezért szükségessé vált az alperest perköltség fizetésre kötelező ítéleti rendelkezés mellőzése, valamint az állam terhén maradó le nem rótt eljárási illeték mellőzése. A felperes az eljárás kezdeményezésekor 4.040.000 Ft összegű követelést érvényesített az alperessel

- 18 -

szemben. Az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 41. § /2/ bekezdése szerint az eljárás tárgya értékének a felek által történő leszállítása az illetékalap mérséklését nem fogja maga után vonni, azaz ezt az eredetileg érvényesített kereseti követelést kell a pertárgyérték számításának alapjául tekinteni. Erre is figyelemmel a teljes egészében pervesztes felperes köteles 242.400 Ft összegű le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket külön felhívásra az állam javára megfizetni az Itv. 62. § /1/ bekezdés g./ pontja, 74. § /3/ bekezdése, és a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § /2/ bekezdése, valamint 15. § /1/ és /3/ bekezdése alapján. A Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján a pervesztes felperes köteles mind az első-, mind a másodfokú eljárásban felmerült perköltséget is megfizetni az alperesnek, amely áll az ítélőtábla által a Pp. 67. § /2/ bekezdésére figyelemmel, a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § /2/ bekezdés a./ pontja, valamint /5/ és /6/ bekezdése alapján megállapított, az alperesi jogi képviselőt ellátó jogtanácsos első- és másodfokú eljárásban kifejtett munkájával arányban álló és az első-, illetve másodfokú eljárásban irányadó pertárgyértékre is figyelemmel számított 200.000 Ft összegű elsőfokú és 40.000 Ft összegű másodfokú munkadíjból. A felperes a másodfokú eljárás során csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyen 30.000 Ft összegű fellebbezési eljárási illetéket lerótt. Az Itv. 46. § /4/ bekezdése szerint a csatlakozó fellebbezés illetéke 3 %, de legalább 5.000 Ft. Mindez azt jelenti, hogy a felperes fellebbezésén tévesen rótt le 15.000 Ft összegű fellebbezési eljárási illetéket. Ennek visszatérítésére lehetett volna jogosult, azonban miután az alperes az Itv. 5. § /1/ bekezdés h./ pontja értelmében illetékmentes, így fellebbezésén eljárási illetéket lerónia nem kellett, így az Itv. 74. § /3/ bekezdésére és a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 13. § /2/ bekezdése, valamint 15. § /1/ és /3/ bekezdése alapján kellett döntenie az alapos alperesi fellebbezés folytán felmerült le nem rótt eljárási illeték viseléséről. Az alperesi fellebbezés folytán 80.000 Ft összegű illeték

viseléséről kellett volna dönteni, ezért az ítéltábla ebbe az összegbe beszámította a felperes által szükségtelenül lerótt 15.000 Ft összeget, és ennek folytán 65.000 Ft hiányzó le nem rótt eljárási illeték megfizetésére kötelezte a fenti jogszabályi rendelkezések alapján a pervesztes felperest.

Szeged, 2008. április 21. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
előadó bíró

Dr. Kiss Gabriella sk.
táblabíró